Eduskunta
Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Hallituksen esitys laiksi koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020—2023 sekä laeiksi verontilityslain ja tuloverolain väliaikaisesta muuttamisesta

1. Taustaa

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki koneiden, kaluston ja muun niihin verrattavan irtaimen käyttöomaisuuden korotetuista poistoista verovuosina 2020—2023. Lain mukaan uusien elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä sekä maatilatalouden tuloverolain 8 §:ssä tarkoitettujen koneiden ja laitteiden hankintamenoista saisi verotuksessa tehdä kaksinkertaiset poistot säännönmukaisiin poistoihin verrattuna. Enimmäismäärän korotus koskisi uusia vuosina 2020—2023 hankittuja ja käyttöönotettuja hyödykkeitä.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että korotetuista poistoista aiheutuva yhteisöveron verotuottomuutos kompensoitaisiin kunnille verontilityslain 12 §:n mukaisia yhteisöveron jako-osuuksia muuttamalla.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta.

Suomen Yrittäjät kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

2. Lausunto

2.1. Yleistä

Talouskasvu on hidastunut Suomessa, ja kehitys on ollut samansuuntainen myös Suomen keskeisillä markkina-alueilla. Suomen Yrittäjien teettämän tuoreen pk-yritysbarometrin mukaan pk-yritysten arviot investointien lähiajan kehityksestä ovat jatkaneet laskuaan. Kaikkien muiden toimialojen paitsi teollisuuden investointien saldoluku on painunut negatiiviseksi.

Kaupassa odotukset investointien lähiajan kehityksestä ovat heikoimmat. Pk-barometrin mukaan teollisuutta lukuun ottamatta kaikilla päätoimialoilla on enemmän investointejaan vähentäviä yrityksiä kuin niitä, joissa investoinnit lisääntyvät.

Huomioiden yleisen taloudellisen epävarmuuden, Suomen Yrittäjät pitää kannatettavana, että hallitus on esittänyt erilaisia toimia yritysten investointien edistämiseksi. Suomen Yrittäjät pitää kannatettavana sitä, että ehdotettu veronhuojennus ei olisi kohdistettu aiempien veronhuojennuslakien tapaan ainoastaan tuotannollisessa toiminnassa käytettävään käyttöomaisuuteen, vaan se koskisi kaikkea uutta irtainta käyttöomaisuutta. Lisäksi korotetut poistot voisi tehdä enintään neljänä verovuonna aiempien veronhuojennuslakien kahden vuoden rajoituksen sijaan.

Suomen Yrittäjät kannattaa hallituksen esitystä poisto-oikeuden kasvattamiseksi, joka voi kannustaa investointien lisäämiseen toivotulla tavalla.

2.2. Huojennuksen soveltamisala

Hallituksen esityksen lain soveltamisalaa koskevan 1 §:n yksityiskohtaisten perustelujen mukaan laajennettu poisto-oikeus koskisi koneita, kalustoa ja laitteita, jotka *otetaan käyttöön kalenterivuosien* 2020-2023 aikana. Esityksen 4 §:ssä todetaan huojennuksen koskevan verovuosia 2020-2023.

Käytännössä verovuosikohtainen soveltamisala johtaa eri verovelvollisten kohdalla eripituiseen soveltamisalaan riippuen verovelvollisen tilikauden ajankohdasta. Esimerkiksi, jos yrityksen tilikausi päättyy 31.1, voi yritys hyödyntää säännöstä reilun kolmen vuoden ajan neljän vuoden sijaan.

Näkemyksemme mukaan huojennusta tulee soveltaa siten, että myös verovelvolliset, joilla on murrettu tilikausi, pääsevät hyödyntämään huojennusta samoin edellytyksin kuin yritykset, joiden tilikausi on kalenterivuosi.

2.3. Korotettu poisto-oikeus myös käytettynä hankittuihin koneisiin tai laitteisiin

Hallituksen esityksen mukaan koneista ja laitteista tehtävän korotetun poiston edellytyksenä olisi, että kone tai laite on uusi. Rajaukselle ei ole esitetty esityksessä erityisiä perusteita. Hallituksen esityksessä todetaan, että käytettyjen laitteiden tai koneiden osuus investoinneista arvioidaan olevan noin kymmenen prosenttia. Tämä arvio huomioiden rajauksella ei pitäisi olla myöskään merkittävää fiskaalista vaikutusta.

Etenkin pk-yritystoiminnassa tehdään taloudellisesti perusteltuja investointipäätöksiä myös jo toisella verovelvollisella käytössä olleen koneen tai laitteen hankinnasta. Näin ollen uutuusvaatimus aiheuttaa tarpeetonta rajanvetoa, ja toisaalta voi heikentää yritysten käyttöomaisuuden jälkimarkkinoita sekä kiertotalouden edistämistä.

Hankittaessa käytetty kone tai laite Suomessa verovelvolliselta toimijalta, luovutus vastaavasti tuloutuu myyjän verotuksessa. Lisäksi käytetyn laitteen hankinta voi edellyttää lisätyötä laitteen siirto- ja uudelleenasennuksen osalta. Myyntitulot ja lisätyö tyypillisesti tuottavat verotuloja.

Esityksen mukaan korotetut poistot koskisivat kaikkea elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 30 §:ssä tarkoitettua omaisuutta. Kyseisen säännöksen mukaan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamenoksi katsotaan myös ”*irtaimen käyttöomaisuuden laajennus-, muutos-, uudistus- ja muut vastaavat perusparannusmenot sekä, verovelvollisen vaatiessa, suurehkot korjausmenot*.” Käsityksemme mukaan on ristiriitaista, että käytetyn koneen hankintamenot eivät olisi huojennuksen piirissä, mutta kyseisen koneen edellä mainitut uudistusmenot kuuluisivat soveltamisalan piiriin.

Korotetut poistot vaikuttavat verotuloihin lykkäävästi. Kyseessä ei siten ole verotulojen pysyvä pieneneminen. Kone- ja laiteinvestointien poistojen korottamisella on mahdollista saada aikaan lisää investointeja, koska toimenpide alentaa investointien tuottovaatimusta.

Säännöksen tavoitteena on houkutella yrityksiä investoimaan. Käsityksemme mukaan poistamalla vaatimus siitä, että investoinnin tulee olla uusi, voitaisiin hallituksen esityksestä saadut hyödyt saada paremmin yhteiskunnan käyttöön.

Esitämme, että kaksinkertainen poisto-oikeus ulotettaisiin myös käytettynä hankittuihin koneisiin tai laitteisiin.

Suomen Yrittäjät

Sanna Linna-Aro
veroasioiden päällikkö